

27/2012. (V. 18.) AB végzés

az Országos Választási Bizottság 365/2009. (IX. 3.) OVB határozata felülvizsgálatáról

Az Alkotmánybíróság az Országos Választási Bizottságnak az országos népszavazás kitűzésére irányuló kezdeményezés aláírásgyűjtő ívének hitelesítése tárgyában hozott határozata ellen benyújtott kifogás alapján - teljes ülésben eljárva - meghozta a következő

végzést:

Az Alkotmánybíróság az Országos Választási Bizottság 365/2009. (IX. 3.) OVB határozata ellen benyújtott kifogást érdemi vizsgálat nélkül visszautasítja.

Az Alkotmánybíróság ezt a végzését a Magyar Közlönyben közzéteszi.

Indokolás

1. Az Országos Választási Bizottság (a továbbiakban: OVB) 365/2009. (IX. 3.) OVB határozatával (a továbbiakban: OVBh.) megtagadta annak az országos népszavazási kezdeményezésre irányuló aláírásgyűjtő ív mintapéldányának a hitelesítését, amelyen a következő kérdés szerepelt: „[e]gyet ért-e Ön azzal, hogy az egész országban szüntessék meg az utcai parkolási díjak szedését?”

Az aláírásgyűjtő ív mintapéldányát 2009. augusztus 7-én nyújtotta be az OVB-hez a magánszemély.

Az OVB a népszavazásra feltenni kívánt kérdéssel kapcsolatban megállapította, hogy az nem tartozik az Országgyűlés hatáskörébe. Az utcai parkolás jelentős része ugyanis önkormányzati tulajdonban lévő közterületeken történik, melyek - a helyi önkormányzatokról szóló 1990. évi LXV. törvény (a továbbiakban: Ötv.) 79. §-ának (2) bekezdése alapján - az önkormányzat törzsvagyonának részét képezik. A Magyar Köztársaság Alkotmányáról szóló 1949. évi XX. törvény (a továbbiakban: Alkotmány) 44/A. § (1) bekezdésének *b*) pontja alapján a helyi képviselő-testület gyakorolja az önkormányzati tulajdon tekintetében a tulajdonost megillető jogokat. Ennek értelmében az önkormányzat tulajdonában álló közterülettel való rendelkezés az Alkotmány alapján önkormányzati hatáskör. Az OVB álláspontja szerint a kérdés alapján tartott eredményes népszavazás olyan jogalkotási kötelezettséget róna az Országgyűlésre, amely a közterületekhez kapcsolódó tulajdonosi jogokat korlátozná, elvonná az ehhez kapcsolódó önkormányzati szabályozási hatásköröket. Ezáltal lényegileg korlátozná az önkormányzatoknak az Alkotmány 44/A. § (1) bekezdésének *a*) pontjában szabályozott önálló szabályozáshoz és önálló igazgatáshoz való jogát és a *b*) pontjában meghatározott tulajdonost megillető jogait. Jelentősen érinti a kezdeményezés továbbá az Alkotmány 13. § (1) bekezdésében megfogalmazott tulajdonhoz való jog intézményét is, hiszen a hasznok szedése ezen jog részét képezi, így a kérdés alapján tartott eredményes népszavazás az Alkotmány módosítását eredményezné. Az OVB megállapította továbbá, hogy mind a választópolgárok, mind a jogalkotó számára megnehezíti a kérdés értelmezését, hogy nem egyértelmű, mit ért a kezdeményező utcai parkolási díj alatt.

2. Az OVBh. a Magyar Közlöny 2009. szeptember 3-i, 124. számában jelent meg.

A határozat ellen a hitelesítési eljárás kezdeményezője nyújtott be kifogást. A 2009. szeptember 17-én keltezett, és e napon postára adott kifogás az OVB-hez 2009. szeptember 22-én érkezett meg.

3. Az egyes törvények Alaptörvénnyel összefüggő módosításáról szóló 2011. évi CCI. törvénynek (a továbbiakban: EtAmtv.) 145. § (7) bekezdése a választási eljárásról szóló 1997. évi C. törvény (a továbbiakban: Ve.) 130. §-át úgy módosította, hogy 2012. január 1-jétől az OVB-nek az aláírásgyűjtő ív, illetve a népszavazásra feltett kérdés hitelesítésével kapcsolatos döntése elleni kifogás elbírálása a Kúria hatáskörébe tartozik. Az EtAmtv. 145. § (10) bekezdésével beiktatott Ve. új 156. § (2) bekezdése szerint viszont az EtAmtv. hatálybalépését - 2012. január 1-jét - megelőzően benyújtott népszavazási kezdeményezés hitelesítésére a Ve.-nek a kezdeményezéskor hatályos rendelkezéseit kell alkalmazni. Az országos népszavazásnak a Ve. XIII. fejezetében megállapított szabályai közül a Ve. 130. §-ában meghatározott jogorvoslatra vonatkozó szabályozás annyiban változott, hogy az OVB hitelesítés tárgyában meghozott döntése elleni kifogást mely szervhez (az Alkotmánybírósághoz vagy a Kúriához) kell benyújtani. A Ve. 156. § (2) bekezdésében említett „hitelesítés” a Ve. 118. § (1) bekezdése szerint az aláírásgyűjtő ív

mintapéldánya hitelesítési záradékkal való ellátásával zárul vagy a jogorvoslati határidő elteltét követő napon, vagy a hitelesítő határozatot helybenhagyó határozatnak a Magyar Közlönyben való közzététele napján. Mindezek alapján azt, hogy a Ve.-nek melyik - az EtAmtv.-vel történt módosítás előtti vagy utáni - szabályát kell alkalmazni a jogorvoslati fórum meghatározása tekintetében, a népszavazási kezdeményezés aláírásgyűjtő ívének, illetve a népi kezdeményezés iránti kérdés hitelesítésére való benyújtásának időpontjától tette függővé a jogalkotó. Ezért az OVB-hez 2012. január 1-je előtt benyújtott, a népszavazási kezdeményezés aláírásgyűjtő ívek hitelesítésével kapcsolatos OVB határozat elleni kifogás elbírálása változatlanul az Alkotmánybíróság hatáskörébe tartozik.

4. A Ve. 130. § (1) bekezdése értelmében az OVB-nek az aláírásgyűjtő ív, illetve a konkrét kérdés hitelesítésével kapcsolatos döntése elleni kifogást a határozat közzétételét követő tizenöt napon belül lehet az OVB-hez benyújtani. A Ve. 2. § e) pontja úgy rendelkezik, hogy e törvényt kell alkalmazni az országos népszavazásra.

A Ve. 4. § (3) bekezdése szerint „az e törvényben meghatározott határidők jogvesztők, azok - ha a törvény másképpen nem rendelkezik - a határidő utolsó napján 16 órakor járnak le”.

A Ve. 116. §-a ugyan a törvénynek az országos népszavazásról szóló XIII. fejezetében az előző fejezetek előírásaitól eltérő szabályok alkalmazását rendeli el, köztük azonban a kifogás benyújtására nézve nem állapít meg eltérő rendelkezéseket. Ezért a Ve. 4. § (3) bekezdésében foglalt általános szabályt kell irányadónak tekinteni az országos népszavazással kapcsolatos kifogások határidejénél is.

Megállapítható, hogy a 2009. szeptember 3-án közzétett OVBh. ellen a törvényes határidőn belül legkésőbb 2009. szeptember 18. napján, 16 óráig lehetett volna kifogást benyújtani. A 2009. szeptember 22-én érkezett kifogás ezért elkészt, ezért azt az Alkotmánybíróság visszautasította.

Az Alkotmánybíróság a végzés közzétételét az OVB határozatnak a Magyar Közlönyben való megjelenésére tekintettel rendelte el.

Budapest, 2012. május 15.

Dr. Paczolay Péter s. k.,
az Alkotmánybíróság elnöke,
előadó alkotmánybíró

Dr. Balogh Elemér s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Balsai István s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Bragyova András s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Dienes-Oehm Egon s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Holló András s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Kiss László s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Kovács Péter s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Lenkó Barnabás s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Lévay Miklós s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Pokol Béla s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Stumpf István s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Szalay Péter s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Szívós Mária s. k.,
alkotmánybíró